

Hvorfor vil danskerne ikke være iværksættere?

Resumé

Selvom danskerne beundrer iværksætterne i det danske samfund, vælger overraskende få danskere livet som iværksætter. Det viser en ny befolkningsundersøgelse, som Norstat har lavet for Dansk Erhverv. Resultaterne viser tydeligt, at danskerne på den ene side er utroligt positive over for iværksættere som faggruppe og mere end fire ud af fem danskere angiver, at iværksættere spiller en vigtig rolle for det danske samfund. Alligevel viser undersøgelsen samtidig, at kun ca. 3 pct. af danskerne i den erhvervsaktive alder (18-64 år) har startet ny virksomhed inden for de seneste 42 måneder *eller* er i gang med at starte ny virksomhed på nuværende tidspunkt. Spørger man den resterende del af befolkningen i denne aldersgruppe, om de går med planer om at starte ny virksomhed inden for de kommende tre år, så svarer kun godt 3 pct., at de forventer at starte ny virksomhed inden for de kommende tre år. Tallene for såvel nuværende som forventet fremtidig iværksætteraktivitet placerer Danmark helt i bund sammenlignet med andre europæiske lande, hvilket understreger paradokset om, at danskerne beundrer iværksættere, men tøver med selv at kaste sig ud i det.

Nøgletal fra undersøgelsen:

- 65 pct. af danskerne i den erhvervsaktive alder (18-64 år) har et positivt eller meget positivt indtryk af iværksættere som faggruppe.
- 83 pct. af danskerne i den erhvervsaktive alder (18-64 år) er enige eller helt enige i, at iværksætterne spiller en vigtig rolle for det danske samfund.
- 3,3 pct. af danskerne i den erhvervsaktive alder (18-64 år) har startet en ny virksomhed inden for de seneste 42 måneder *eller* er på nuværende tidspunkt i gang med at starte ny virksomhed. Gennemsnittet for EU-28-landene (undtaget Malta) er 8,2 pct. og danskernes iværksætteraktivitet er således blandt de laveste i hele Europa.
- 3,7 pct. af danskerne i den erhvervsaktive alder (18-64 år, eksklusiv de 3,3 pct. som allerede er sprunget ud som iværksættere) forventer at starte ny virksomhed inden for de kommende tre år. Gennemsnittet for EU-28-landene (undtaget Malta) er 12,1 pct. og danskernes forventede fremtidige iværksætteraktivitet er således blandt de laveste i hele Europa.
- Danskerne fravælger iværksætteri, fordi den økonomiske risiko er for stor (23 pct.), fordi de mangler de rette kompetencer (15 pct.) og fordi de er bekymrende for, hvordan de kommer i gang og hvilke love og regler, som de skal efterleve (11 pct./13 pct.).

Af: politisk konsulent Sigurd Schou Madsen og analysekonsulent Jakob Kæstel Madsen
Udgivelsestidspunkt: April 2018

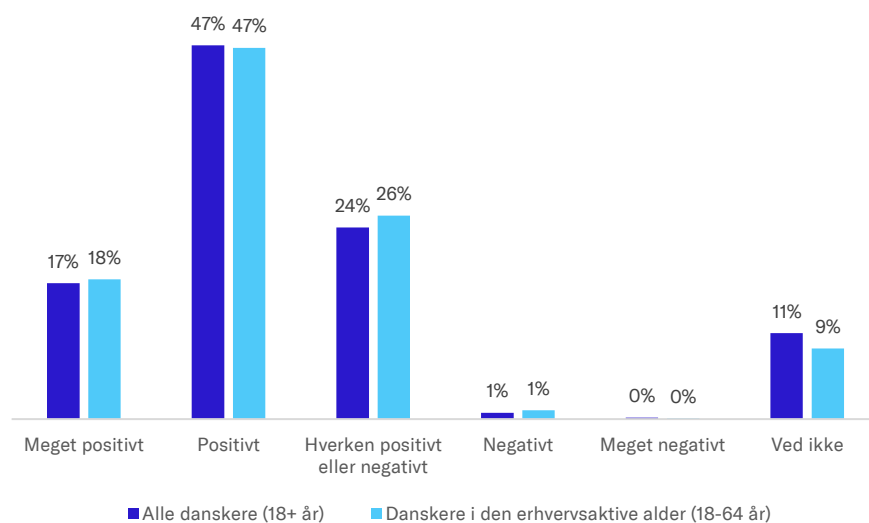
Danmark elsker iværksætterne

Et succesfuldt dansk erhvervsliv afhænger i høj grad af, hvordan de danske iværksættervirksomheder klarer sig. Det er vigtigt at huske på, at alle etablerede virksomheder på et tidspunkt har været iværksættervirksomheder og iværksættervirksomhederne yder et markant bidrag til den danske økonomi med nye jobs, innovative ideer og høje vækstrater.

Danskerne beundrer da også iværksætterne. Det viser en ny undersøgelse, som Norstat har lavet for Dansk Erhverv. Næsten to ud af tre danskere ser positivt eller meget positivt på faggruppen, mens det samme gør sig gældende, når man fokuserer på danskere i den erhvervsaktive alder (18-64 år). Det viser, at iværksætterstøtten er massiv blandt danskere både på og udenfor arbejdsmarkedet. Kun 1 pct. ser negativt eller meget negativt på faggruppen.

To ud af tre danskere ser positivt eller meget positivt på iværksættere som faggruppe.

Figur 1: **Iværksættere er en samlet betegnelse for personer, som starter nye virksomheder. Hvis du tænker på iværksættere som samlet faggruppe, hvad er så dit overordnede indtryk?**

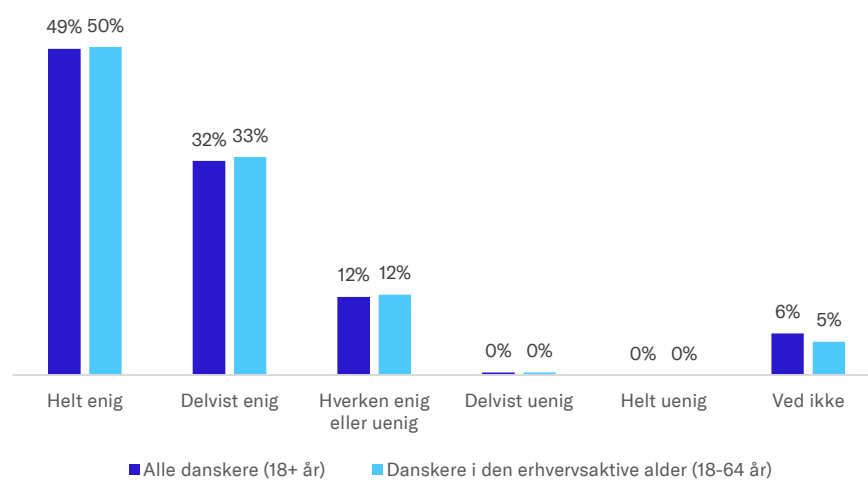
Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, februar 2018.

Note: n = 1.001/754 for alle danskere (18+ år)/danskere i den erhvervsaktive alder (18-64 år).

Danskernes beundring for iværksætterne ses også i Figur 2 herunder. Her ses det også tydeligt, at danskerne værdsætter det arbejde, som iværksætterne udfører for det danske samfund. Mere end fire ud af fem danskere mener nemlig, at iværksætterne spiller en vigtig rolle for det danske samfund. Det ses også ved, at ingen danskere er uenige i denne påstand. Tilsammen understreger det altså den danske beundring for det arbejde, iværksætterne laver, og den værdi, som de skaber for Danmark.

Mere end fire ud af fem danskere synes, at iværksætterne spiller en vigtig rolle for det danske samfund.

Figur 2: **Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Iværksættere spiller en vigtig rolle for det danske samfund**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, februar 2018.

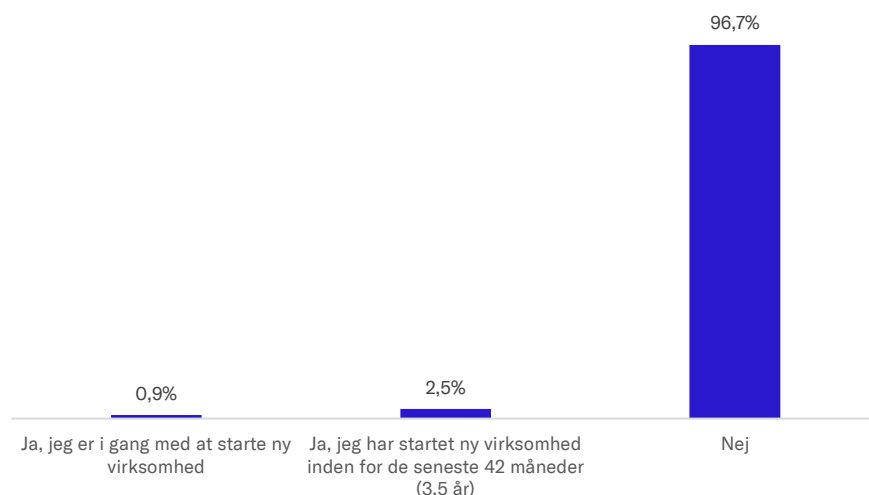
Note: n = 1.001/754 for alle danskere (18+ år)/danskere i den erhvervsaktive alder (18-64 år).

Trods begejstringen vælger kun få danskere iværksætterlivet

Undersøgelsen har indtil nu vist, at danskerne har dyb beundring for iværksætterne som faggruppe. Alligevel kan vi konstatere, at kun meget få danskere har taget springet og blevet iværksættere inden for de seneste par år. Kigger man på gruppen af danskere i den erhvervsaktive alder (18-64 år), viser undersøgelsen således, at det kun er ca. 2,5 pct., som har startet ny virksomhed inden for de seneste 3,5 år (42 måneder) og derudover er kun ca. 1 pct. i gang med at starte ny virksomhed op på nuværende tidspunkt. Samlet set er det altså kun 3,4 pct. som på nuværende tidspunkt er i gang med eller har startet ny virksomhed inden for de seneste 42 måneder.

Kun 2,5 pct. har startet ny virksomhed inden for de seneste 42 måneder, mens kun 0,9 pct. er i gang med det nu.

Figur 3: **Er du på nuværende tidspunkt i gang med at starte en ny virksomhed eller har du startet ny virksomhed inden for de seneste 42 måneder (3,5 år)?**

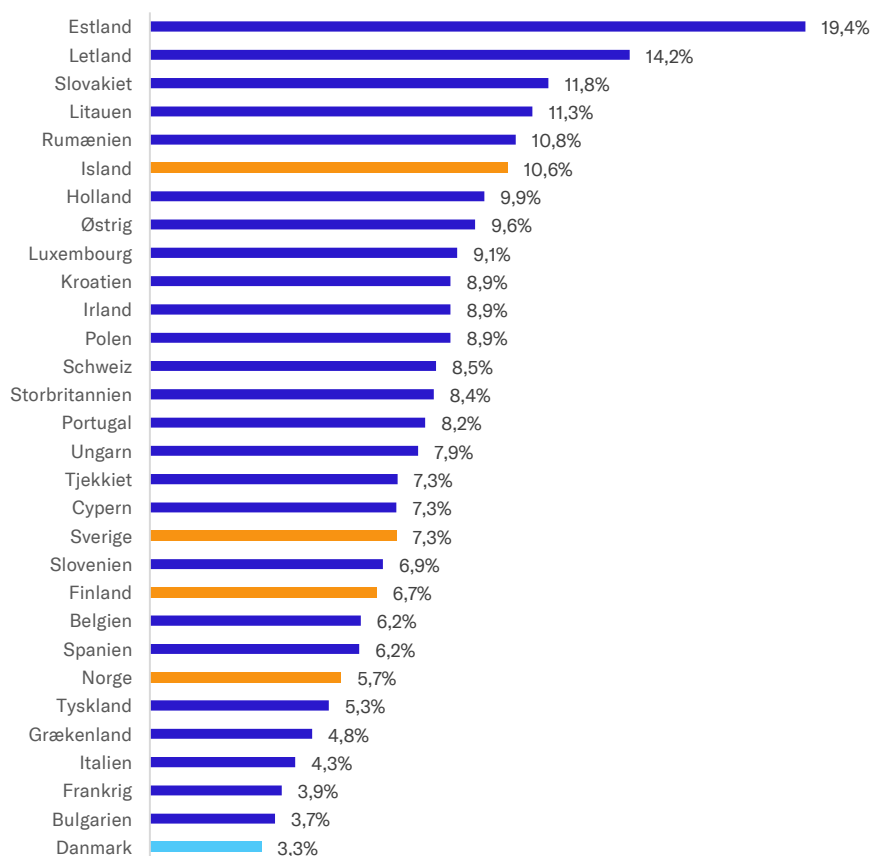
Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, februar 2018.

Note: n = 754. Figuren viser kun svarene for danskere i den erhvervsaktive alder (18-64 år).

Ser man på det i et europæisk perspektiv ligger den danske iværksætterlyst da også helt i bunden. I gruppen af EU-28-lande (samt Island, Norge og Schweiz) ligger andelen af nye danske iværksættere helt i bund. Landene med mest iværksætteraktivitet er blandt andet de baltiske lande samt lande i Syd- og Østeuropa. Det er dog ikke kun disse lande, som distancerer os. Undersøgelsen viser nemlig tilmed, at vores nordiske naboer også ligger markant højere på listen end vi gør. Island ligger i den øverste halvdel af listen, mens Norge, Sverige og Finland befinder sig lige under midten (alle lande er markeret med med orange nedenfor). Set i sammenhæng med danskernes iværksætterkærlighed kan det altså virke paradoksalt, at kun ca. 3 pct. har kastet sig ud i iværksætterlivet i løbet af de seneste 42 måneder.

Iværksætteraktiviteten i Danmark er blandt de laveste i hele Europa.

Iværksætteraktivitet i Europa – andelen, som har startet ny virksomhed inden for de seneste 42 måneder eller som er i gang med at starte ny virksomhed op på nuværende tidspunkt

Kilde: Global Entrepreneurship Monitor samt egne beregninger.

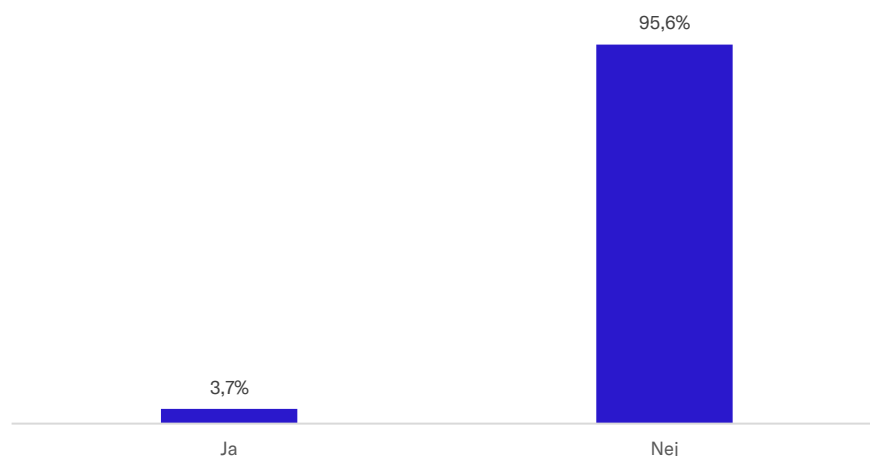
Note: Figuren viser kun svarene for befolkningerne i den erhvervsaktive alder (18-64 år). Procenterne i figuren viser andelen af personer i alderen 18-64 i de respektive lande, som enten har startet ny virksomhed inden for de seneste 42 måneder eller er i gang med det på nuværende tidspunkt. Den statistiske usikkerhed for det danske estimat er +/- 1,5 pct.-point.

I alle tilfælde er nyeste data anvendt. 2018: Danmark. 2017: Estland, Letland, Slovakiet, Holland, Luxembourg, Kroatien, Irland, Polen, Schweiz, Storbritannien, Cypern, Sverige, Slovenien, Spanien, Tyskland, Grækenland, Italien, Frankrig, Bulgarien. 2016: Østrig, Portugal, Ungarn, Finland. 2015: Rumænien, Belgien, Norge. 2014: Litauen. 2013: Tjekkiet. 2010: Island.

Kigger man på de kommende tre år ser det heller ikke ud til, at antallet af danske iværksættere kommer til at stige markant. Blandt gruppen af danskere, som ikke på nuværende tidspunkt er involveret i iværksættervirksomhed, er det kun 3,7 pct., som forventer at starte ny virksomhed, alene eller sammen med andre, inden for de næste tre år. Det er omtrent den samme andel, som på nuværende tidspunkt har kastet sig ud i livet som iværksætter, som vist i Figur 4. Derfor må man forvente, at andelen af danske iværksættere forbliver lavt i de kommende år.

Kun 3,7 pct. forventer at starte ny virksomhed inden for de næste tre år.

Figur 5: **Forventer du at starte ny virksomhed, alene eller sammen med andre, inden for de næste tre år?**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, februar 2018.

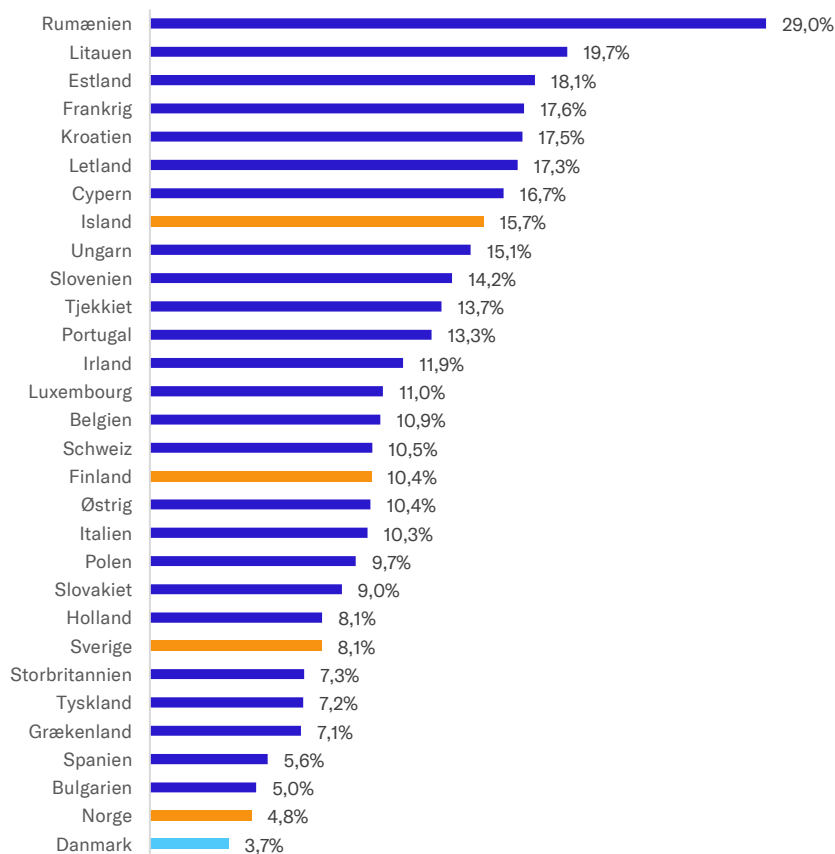
Note: n = 729. Figuren viser kun svarene for danskere i den erhvervsaktive alder (18-64 år), som ikke har startet en ny virksomhed inden for de seneste 42 måneder eller som på nuværende tidspunkt er i gang med at starte ny virksomhed.

Ser man, ligesom ovenfor, på de danske iværksætterforventninger i et europæisk perspektiv viser det sig også hurtigt, at danskernes forventning til iværksætteraktivitet er meget lav sammenlignet med resten af Europa. Vi får dog selskab i den tunge ende af vores naboer fra Norge på dette spørgsmål, mens svenskerne, finnerne og islændingene ligger markant foran os på dette spørgsmål.

Danskernes forventninger til opstart af ny virksomhed inden for de kommende tre år er blandt de laveste i Europa.

De to europæiske sammenligninger viser altså tilsammen, at iværksætteraktiviteten i Danmark er meget lav sammenlignet med de andre europæiske lande og at andelen af danske iværksættere forventeligt vil forblive lav i de kommende år.

Figur 6: **Forventninger til iværksætteraktivitet i Europa**

Kilde: Global Entrepreneurship Monitor samt egne beregninger.

Note: Figuren viser kun svarene for befolkningerne i den erhvervsaktive alder (18-64 år). Procenterne i figuren viser andelen af personer i alderen 18-64 i de respektive lande, som forventer at starte ny virksomhed inden for de kommende tre år (eksklusiv dem, som har startet ny virksomhed inden for de seneste 42 måneder eller som er ved at starte ny virksomhed på nuværende tidspunkt). Den statistiske usikkerhed for det danske estimat er +/- 1,6 pct.-point.

I alle tilfælde er nyeste data anvendt. 2018: Danmark. 2017: Estland, Letland, Slovakiet, Holland, Luxembourg, Kroatien, Irland, Polen, Schweiz, Storbritannien, Cypern, Sverige, Slovenien, Spanien, Tyskland, Grækenland, Italien, Frankrig, Bulgarien. 2016: Østrig, Portugal, Ungarn, Finland. 2015: Rumænien, Belgien, Norge. 2014: Litauen. 2013: Tjekkiet. 2010: Island.

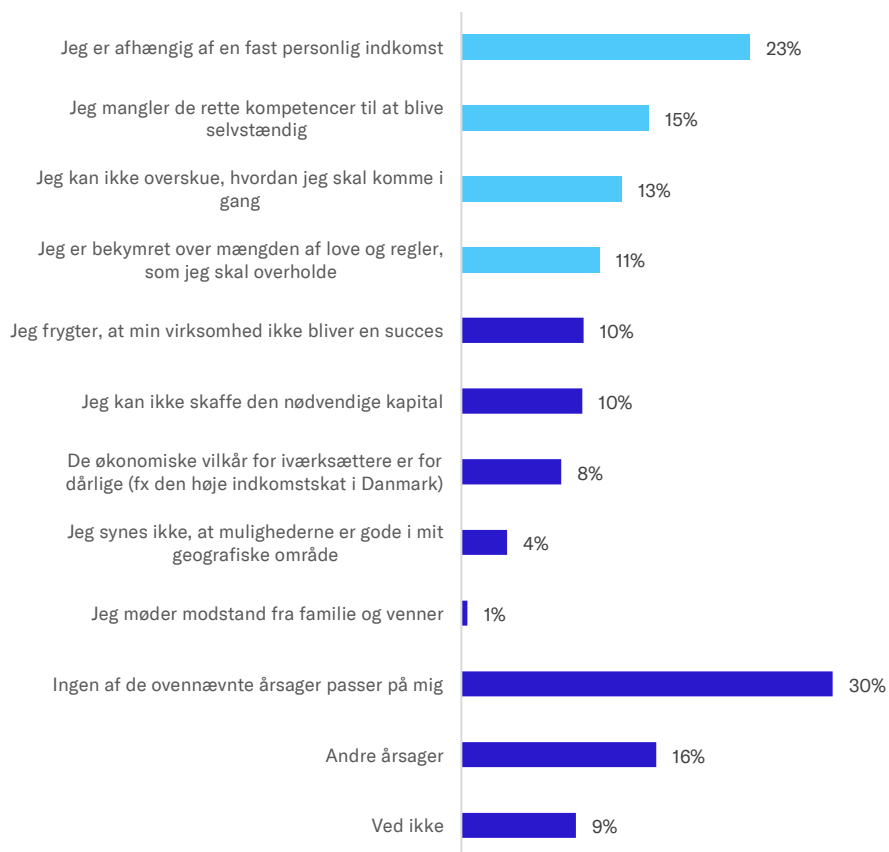
Danskerne mangler risikovillighed og frygter manglende kompetencer og bureaukrati

Vi har nu set, at danskerne elsker iværksættere, men at det kun er få danskere, som springer ud som iværksætter. I figuren nedenfor kan man se, hvor stor rolle en række barrierer spiller for danskerne, når de vælger *ikke* at springe ud som iværksætter. Her har vi spurgt danskere i den erhvervsaktive alder, som ikke på nuværende tidspunkt er engageret i iværksætteri og som ikke forventer at blive det, hvad de vigtigste årsager er til, at de ikke ønsker at starte ny virksomhed i den kommende tid.

Her angiver hver fjerde, at de føler sig afhængige af en fast personlig indkomst. Det betyder samtidig indirekte, at rigtig mange danskere føler, at den økonomiske risiko ved at springe ud som iværksætter er for stor. Dernæst nævner 15 pct. at de føler, at de mangler de rette kompetencer til at blive selvstændig. Der hviler altså en stor opgave på samfundet som helhed, men for ungdomsuddannelser og universitetsuddannelser i særdeleshed, hvis vi skal klæde endnu flere danskere på til at springe ud som iværksættere. Som en tredje vigtig barriere angiver cirka hver ottende, at de ikke ved, hvordan de skal komme i gang eller at de bekymret for mængden af love og regler, som de skal overholde. Det viser, at vi med fordel kan reducere bureaukratiet omkring opstart af ny virksomhed samt tilbyde endnu flere og mere målrettede supportinitiativer, som skal støtte nye virksomheder i deres rejse mod at blive etablerede virksomheder, som kan drive det danske samfund og den danske økonomi fremad i årene fremover.

Danskerne fravælger et liv som iværksætter, fordi den økonomiske risiko er for stor, på grund af manglende kompetencer samt frygt for bureaukrati under opstart og drift af ny virksomhed.

Figur 7: **Hvad er de vigtigste årsager til, at du ikke ønsker at starte ny virksomhed inden for tre år?**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, februar 2018.

Note: n = 720. Figuren viser kun svarene for danskere i den erhvervsaktive alder (18-64 år), som *enten* ikke har startet en ny virksomhed inden for de seneste 42 måneder *eller* som ikke er i gang med at starte ny virksomhed eller som ikke forventer at starte en ny virksomhed inden for de kommende tre år.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 23. april 2018.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt

Henvendelser angående analysen kan ske til analysekonsulent Jakob Kæstel Madsen på jkm@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6079.

Henvendelser angående innovation og iværksætteri kan ske til chefkonsulent Sigurd Schou Madsen på ssm@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6268.

Noter